

TERVETULOA!

Avaathan koulutusmateriaalin itsellesi valmiiksi

- Koulutusmateriaali löytyy suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteesta <https://rednet.punainenristi.fi/node/53341>

Kuva: Leena Koskela

MONINAISUUS VAPAAEHTOISTOIMINNASSA - koulutusmoduuli

”Näin koulutan moduulin”, klo 12:00-12:45

Kouluttajien täydennyskoulutuspäivät, lauantai 23.1.2021

Taija Savolainen

Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri

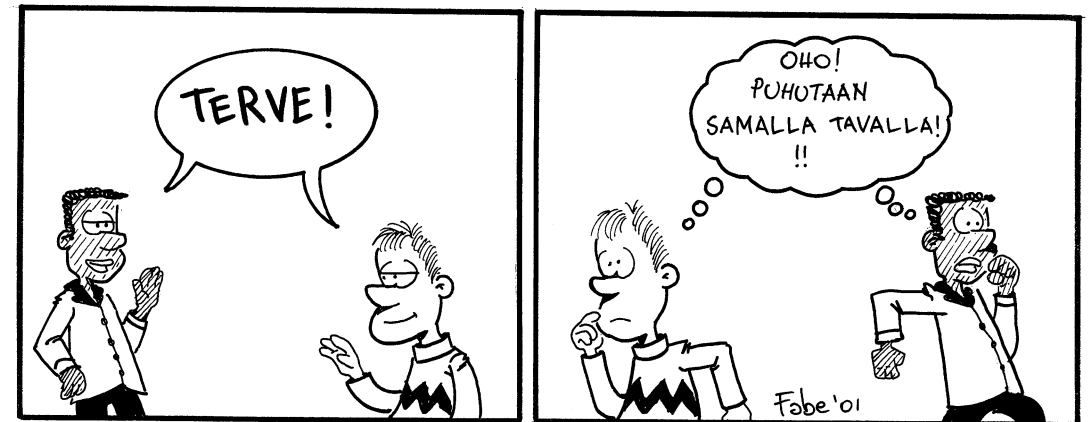
Moninaisuus-moduulin tavoitteet

- Tavoitteena on saada eväitä tutkia ennakkoluuloja ja normeja sekä ymmärtää niiden vaikutus kohtaamisessa ja vuorovaikutuksessa
- Lisäksi ajatuksena on tarjota ideoita, miten vapaaehtoistoimintaa voidaan tehdä saavutettavaksi

Tänään: Esimerkit, harjoitukset ja keskeinen sisältö yhdessä läpi, omatoimisesti myöhemmin tarkempi perehtyminen kouluttajan ohjeeseen

Kouluttajan valmistautuminen

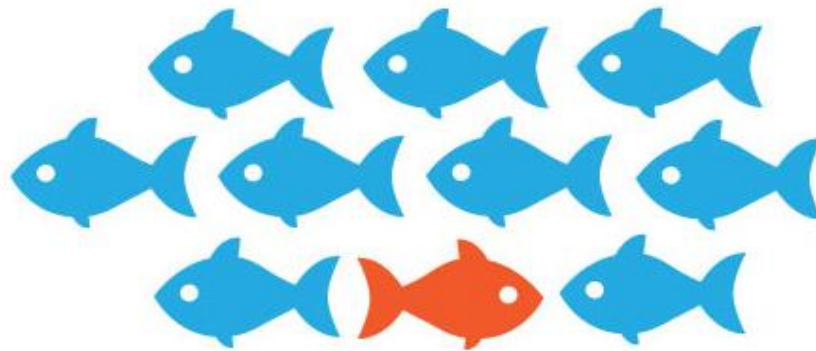
- OMA Punainen Risti -ilmoitus
- Harjoituksista yksi kaipaa erityistä ennakkovalmistautumista (Ennakkoluulot ja media)
- Yhdenvertaisuuslakiin tutustuminen
- Lisämateriaalit

Keskeiset käsitteet koulutuksessa

Normit: Mitä tarkoitetaan normeilla?

- Vaihtoehtoisesti voi puhua olettamuksista tai oletuksista, jos se tuntuu kohderyhmään sopivammalta
- Dioissa olevien esimerkkien kautta havainnollistetaan, mitä ajamme takaa normeilla

Diaesitykseen liittyvät keskeiset käsitteet

Ennakkoluulot: Mitä niillä tarkoitetaan?

- Ennakkoluulot syntyvät tarpeesta hahmottaa ja jäsentää maailmaa, valtavan informaation vuoksi
- Ennakkoluulot myönteisiä ja kielteisiä, syntyvät sekunneissa
- Esimerkkien avulla voidaan havainnollistaa: Etsi koulutukseesi sopiva esimerkki omalta paikkakunnalta / joku sopiva ajankohtainen
 - > (Ennakkoluulot ja media, dia 21)
- Harjoituksen avulla annetaan mahdollisuus omien ennakkoluulojen käsittelyyn (itsenäinen tehtävä)

Yhdenvertaisuus: Mitä käsitteenä tarkoittaa?

- Yhdenvertaisuus pohjautuu ihmisoikeuksien julistukseen, perustuslakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä mainitaan myös työsopimus- ja rikoslaisissa
- Ihmisoikeuksien julistus on allekirjoitettu jokaisessa valtiossa

Diaesitykseen liittyvät keskeiset käsitteet

Saavutettavuus/esteettömyys: Mitä tällä tarkoitetaan?

- Saavutettavuuden eri muodot: Liikkuminen, kommunikaatio, asenteellinen, sosiaalinen... (koulutusmateriaalissa)
- Esteettömyyden toteuttamisessa on kyse ajattelutavasta ja asenteesta – ei erityisjärjestelyistä.
- Saavutettavuus tarkoittaa sitä, että mahdollisimman moni erilainen ihminen voi käyttää palveluja mahdollisimman helposti.
- Saavutettavuus on ihmisten erilaisuuden ja moninaisuuden huomiointia palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kohtuullinen mukauttaminen: Mitä sillä tarkoitetaan?

- Kohtuullinen mukauttaminen hyvin lähellä esteettömyyttä/saavutettavuutta käsitteenä
- Sellaiset muutokset tai järjestelyt, joilla ei aiheuteta kohtuutonta rasitetta ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mukaantulo/osallisuus yhdenvertaisesti muiden kanssa.
- Ajatusta voidaan soveltaa myös muiden syrjäytyävaarassa olevien ryhmien oikeuksien ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi

EQUALITY VERSUS EQUITY

In the first image, it is assumed that everyone will benefit from the same supports. They are being treated equally.

In the second image, individuals are given different supports to make it possible for them to have equal access to the game. They are being treated equitably.

In the third image, all three can see the game without any supports or accommodations because the cause of the inequity was addressed. The systemic barrier has been removed.

Harjoitukset koulutuksessa

Harjoitus sos. käyttäytymissäännöistä

- Kirjoittamattomat säännöt keskeisenä ajatuksena
- Mistä ne voi tietää, jos ne ovat “kirjoittamattomia?”
- Erot eri kulttuureissa nousee takuulla esiin -> näistä voi kysellä kokemuksia läsnäolevilta

Harjoitus samankaltaisuudesta

KESKUSTELU HARJOITUKSEN
JÄLKEEN OLEELLINEN

DIOJA SAA LISÄTÄ NIIN
HALUTESSAAN

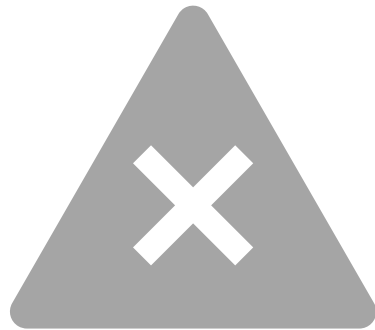
TARKOITUKSENA ON KOROSTAA
SAMANKALTAISUUKSIA, JOTKA
JÄÄVÄT HELPOSTI HUOMAAMATTA

Harjoitus ennakko-oletuksista

- 3 erilaista vaihtoehtoa
- Ajatuksena on havainnollistaa konkreettisella tavalla luulot vs tieto
- Harjoituksessa kannattaa korostaa, kuinka oletukset toisesta tulee kirjata sen kummemmin miettimättä tai analysoimatta; Sen vuoksi kannattaa antaa esimerkiksi aikaraja + luku, tms

Avun tarve -harjoitus

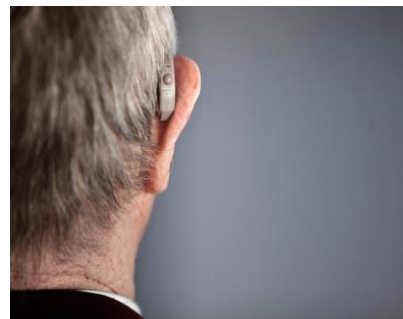
Kumpaa auttaisit ensin ja miksi?

Tarkoitus herätellä pohtimaan periaatteitamme,
ei niinkään käydä arvokeskustelua (johon
helposti menee)

Etuoikeuskävely-harjoitus

- Oliko joku väite etenemisen kannalta olennaisempi kuin toinen?
- Mitä esteitä etenemiselle oli? Kysy sen jälkeen muilta osallistujilta samat kysymykset.
- Anna aikaa yhteiselle reflektoinnille.

Lisämateriaali koulutuksessa

- Älä oletta, kysy –vinkkilista
- Harjoitus ennakkoluulojen purkamiseen
- SPR:n yhdevertaisuuslinjaus

Harjoitus ennakkoluulojen purkamiseen

HARJOITUS ENNAKKOLUULOJEN PURKAMISEEN

Kirjoita tähän ennakkoluulosi, josta haluaisit eroon tai jota haluat tarkastella:

Jää pohtimaan ennakkoluuloasi nyt tarkemmin. Tarkastelun ja purkamisen tueksi on alla muutama apukysymys. Totuudenmukaisen, neutraalin tiedon hankkiminen aiheesta on usein hyvä lähtökohta ennakkoluulojen purkamisessa.

- Miksi koet ennakkoluulon haitalliseksi, miksi haluat siitä eroon?
- Miksi ajattelet näin? Muistatko, mistä ajatus on syntynyt? Onko ajatus ollut sinulla "aina", vai onko se syntynyt jonkun kokemuksen seurauksena?
- Tiedätkö, onko ennakkoluulo totta? Onko se totta miltään osin? Jos se pohjautuu mielestäsi totuuteen, oletko tarkistanut tiedon jostain? Tiedätkö, mistä voisit löytää lisää tietoa aiheesta?

Älä oletta, kysy -vinkkilista

Moninaisuus vapaaehtoistoiminnassa -koulutusmoduuli

Vinkkilista

Älä oletta, kysy!

- Tule tietoiseksi omista normeista ja tarkastele niitä kriittisesti (missä voin/voimme joustaa?).
- Kohtaa jokainen yksilönä.
- Kun luodaan sääntöjä, tee tilaa kaikille.
- Kuule, älä vain kuuntele.
- Puutu aina kiusaamiseen, rasismiin ja syrjintään. Vähimmillään voit sanoa, että syrjivä käytös on väärin tai asettautua uhrin viereen.
- Panosta vuorovaikutukseen ja ME-hengen luomiseen.
- Etsi samankaltaisuuksia, älä eroja.

SPR:n yhdenvertaisuuslinjaus

Tiedätkö, mistä löytyy?

- RedNet -> Osastotoimisto -> Säännöt, linjaukset ja suunnitelmat

RedNet Punaisen Ristin sivusto vapaaehtoisille Suomi | Svenska

Punainen Risti

Piirit, osastot ja toimintaryhmät Tapahtumakalenteri Ensiapukalenteri Tieto ja taito Palaute

Olet täällä: Etusivu > Toimintalinjaus ja muut linjaukset

Toimintalinjaus ja muut linjaukset

Liite	Koko
Toimintalinjaus 2021–2023	199.31 KB
Erilaiset osastot toimintalinjauksessa 2021–2023	53.97 KB
Verksamhetsstrategi 2021-2023	190.6 KB
Strategic Programme 2021–2023	289.78 KB
Eettiset ohjeet	64.52 KB
Ensiaputoiminnan linjaus	375.41 KB
Hyvinvointi- ja terveyslinjaus.pdf	181.67 KB
Kontin strategia.pdf	194.73 KB
Kumppanuuslinjaus.pdf	74.91 KB
Nuorisolinjaus_päivitetty 2020.pdf	1.73 MB
Senioritoiminnan linjaus.pdf	232.89 KB
Seksuaalisen häirinnän ja hyväksikäytön ehkäisyn linjaus	321.65 KB
Suomen Punainen Risti ja puoluepolitiikka	515.09 KB
Vaikuttamistyön linjaus.pdf	1.81 MB
Vapaaehtoisokoulutuksen linjaus 2010 ja liitteet.pdf	264.72 KB
Vapaaehtoistoiminnan linjaus.pdf	150.57 KB
Yhdenvertaisuussuunnitelma 2016-2019	721.5 KB

Säännöt, linjaukset ja suunnitelmat

Mitä yhdenvertaisuuslinjauksesta on kouluttajan hyvä tietää?

- Lue vähintään läpi kevyesti selailen
- Tärkeintä muistuttaa yhteydestä periaatteisiimme
 - Seitsemästä periaatteesta tasapuolisuus viittaa vahvimmin yhdenvertaiseen kohteluun (+puolueettomuus & inhimillisuus)
- *”Yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on antaa työkaluja [...] yhdenvertaisuuden toteuttamiseen ja syrjinnän ehkäisemiseen käytännön työssä.”*
- *”Yhdenvertaisuuden toteutumisesta kaikissa toimintamuodoissa on vastuussa jokainen työntekijä ja vapaaehtoinen”*

Yhdenvertaisuuslinjauksen sisältö tiiviisti

- Yhdenvertaisuuteen liittyviä keskeisiä käsitteitä
- Yhdenvertaisuuden kehittämistavoitteet järjestössä, avustustyössä, työyhteisössä ja vapaaehtoistyössä
- Syrjinnän ehkäiseminen, käsitteitä ja keinoja

Mitä muuta kouluttajan olisi hyvä tietää/opetella?

Luonnollisesti hyvä olla tuttua aiemmin:

Punaisen Ristin
periaatteet (ja taito
opastaa, mistä niistä saa
halutessaan lisätietoa)

RedNet ja OMA Punainen
Risti

Sisällöt saattavat herättää
keskustelua rasismista,
joten perusasiat (kuten
määritelmät) kannattaa
olla tuttuja

Yhdenvertaisuuslaki

- Kurssilla viitataan [yhdenvertaisuuslakiin](#)
- Ei tarvitse osata ulkoa – tietenkään!
- Keskeisintä on lain 3. luku: Syrjinnän ja vastatoimien kiellot

3 luku - Syrjinnän ja vastatoimien kiellot

- 8 § - Syrjinnän kieltö
- 9 § - Positiivinen erityiskohtelu
- 10 § - Välitön syrjintä
- 11 § - Erilaisen kohtelun oikeuttamisperusteet
- 12 § - Erilaisen kohtelun oikeuttamisperusteet työssä ja työhön otettaessa
- 13 § - Väillinen syrjintä
- 14 § - Häirintä
- 15 § - Kohtuulliset mukautukset vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi
- 16 § - Vastatoimien kieltö
- 17 § - Syrjivän työpaikkailmoittelun kieltö

Koulutus on...

- **Hyvin keskusteleva!** *(toki ryhmästä riippuu)*
 - Etäkoulutuksena kenties haastava, mielipiteitä?
- **Sopiva monelle kohderyhmälle**
 - ei vain PR-vapaaehtoiset, vaan esim. kouluvierailuun sopiva
 - Syytä muistaa markkinoinnissa!

Lisähuom! Koulutuksessa ei muistuteta OMA Punaisesta Rististä

- halutessaan tähän voisi lisätä diat
- OMA:sta voi etsiä mm. koulutuksia, vaikka ei haluaisikaan tehdä profiilia

kiitos!

Taija Savolainen, Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri

taija.savolainen@punainenristi.fi

040-579 2771